

related languages as well as etymological and other observations. The phonetic and morphological structure of the words are analysed, and extralinguistic conditions as well as the complicated linguistic situation which existed in the area of Narev in the 13th–16th century are described. Concerning the Baltic nature of the words presented in the vocabulary, the author puts forward three solutions: 1) the words given in the vocabulary belong to the local Yatvingian dialect which has been subjected to the influence of the Lithuanian language; 2) the given words are Lithuanian; they have grown on the extremely strong Yatvingian substratum; 3) the person who compiled the vocabulary may have been unable to differentiate Yatvingian words from corresponding Lithuanian words and, consequently, may have included words of the two languages which at the time were to a large extent indistinguishable.

MAŽMOŽIS IV

Kitas mūsų dialektologų darbų dažnas nenuoseklumas yra garso ilgumo žymėjimas, kai turima priegaidė. Dalis tyrėjų laikosi nuomonės, kad priegaidės ženklas turi rodyti ir balsio ar sonanto ilgumą. Todėl neretai rašoma *vīras* „vyras“, *kūlē* „kūlė“, *šaūkė*, žem. *kaūks* „kaūkas“ ir t. t. Deja, yra nemažai šnektų, kur priegaidės ženklas ilgumo negali rodyti. Kai visi mato parašyta *vīrs* „vyras“ Nm, Žvr (trumpas *i*), pietų žemaičių *vīrs* „vyras“ (ilgas *i*) ir *vīrs* „višs“ (trumpas *i*), tai nežino, ką ir manyti, kaip įsivaizduoti tarimą. Panašių parašymų galima rasti labai įdomioje ir reikalingoje knygoje „Pietų žemaičių tekstai“ I (1984): *vīrs* „vyras“ – p. 37, 85, *vienuolīns* „vienuolynas“ – p. 38, kur *ī=y*, ir *bīldesis* – p. 38, kur *ī=i*. Dėl tokios transkripcijos beveik negalima sužinoti, kaip tariami tvirtapradžiai mišrieji dvigarsiai su pirmaisiais sandais *i*, *u* Zieteloje, nes straipsniuose rašoma *vīras* ir *žīrgas* (tik Atlasas ir A. Vidugirio disertacija rodo tikrenybę).

Ir dvibalsių tvirtagalė priegaidė ne visada parodo ilgumą. Pavyzdžiui, Šakynos, Žagārės, Skáistgirio ir kitų šnektų *vāiks*, *pēilis*, *šīlc* tariami ne su ilguoju pirmuoju dvibalsių ir dvigarsių sandu (ir žemaičiuose ne visur tokiu atveju pailginama). Kai dialektologai matome tik vieną savo straipsnį, vieną šnektą, dabartinės transkripcijos modifikacijos lyg ir tinka, bet visos Lietuvos šnektų atveju tai nėra preciziška, nes iš tariamai autentiškos ir mokslinės transkripcijos negalima žinoti tikro tarimo. Ir padėtis negerės, nes Kraštotyros draugijos išleista „Kalbos faktų rinkimo programa“ teikia laisvę kiekvienam užrašinėtoji vartoti savaip pritaikytą fonetinę transkripciją.

V. Vitkauskas